

Onder in de archeologie

Nieuws uit SIKB en het CCvD Archeologie

In deze nieuwsbrief **Oudertussen in de archeologie** onder andere aandacht voor www.vindhetverleden.nu, de digitale 'Gouden Gids+' voor archeologen en natuurwetenschappelijk onderzoekers, die als onderdeel van het European Research Infrastructure Heritage Science (E-RIHS) is ontwikkeld, voor de nieuwe versie van de KNA-protocollen en BRL SIKB 4000 Archeologie én voor een nieuwe Kennisdialoog in juni.

KNA-protocollen en BRL SIKB 4000 Archeologie versie 4.2 van kracht per 1 april 2024

Per 1 april 2024 is versie 4.2 van de KNA-protocollen en BRL SIKB 4000 Archeologie van kracht. Deze versie is eerder vastgesteld door het CCvD Archeologie en wordt met de aanwijzing in de Regeling Erfgoedwet archeologie formeel van kracht. De oude versie 4.1 wordt per 30 juni 2025 ingetrokken. De wijzigingen in de nieuwe versie 4.2 betreffen in hoofdzaak drie thema's:

1. De positie van geofysisch onderzoek binnen de AMZ-cyclus. Deze is verduidelijkt waardoor de resultaten van deze onderzoeksmethode beter toegepast kunnen worden bij vervolgonderzoek.
2. De mogelijkheid tot gelijktijdige certificering van organisaties die booronderzoek op zowel landbodems als in waterbodems uitvoeren. Hiermee kan de boorexpertise breder en efficiënter worden ingezet.
3. Het proces van Deponeren. De inhoud van de projectdocumentatie en de daarmee samenhangende specificatie OS17 'deponeren' worden hiervoor sterk gewijzigd. Daarmee samenhangend geldt digitaal werken niet meer als uitbestedingspunt, maar als norm. Dit kan, nu de Pakbon door vrijwel alle certificaathouders en depots toegepast kan worden. Daarmee is 'digitaal de norm, tenzij'.

Tot slot zijn er ook een aantal kleinere wijzigingen die niettemin grote impact kunnen hebben, zoals de herziening van de specificatie rond beeldregistratie en de uitbreiding van de mogelijkheden tot het onderhouden van de actorstatus.

De nieuwe versie 4.2 is ingegaan per 1 april 2024. Certificaathouders met versie 4.1 kunnen tot 30 juni 2025 hun certificaten laten omzetten van de huidige versie 4.1 naar versie 4.2. Hiervoor geldt een aparte overgangsregeling die in de BRL is opgenomen.

Op onze [website](#) zijn de nieuwe versies van de KNA-protocollen en de BRL terug te vinden. Tevens is daar een informatief document opgenomen met alle wijzigingen van versie 4.1 naar versie 4.2.

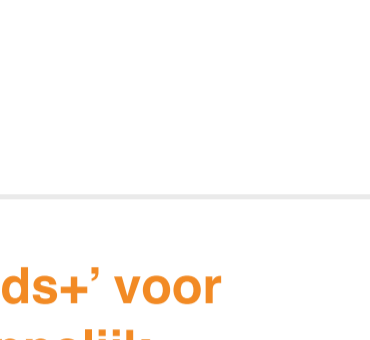
Abbeelding: In de KNA 4.2 is de positie van geofysisch onderzoek verduidelijkt
Foto: Nancy de Jong-Lambregts

CCvD: Verkenning positie bachelor/master

Op verzoek van het CCvD is er een verkenning met raadpleging uitgevoerd over de positie van de bachelor/master binnen het kwaliteitszorgsysteem. Deze verkenning is uitgevoerd door Anneleen van de Water. Ten behoeve van de verkenning hield zij interviews met deskundigen uit verschillende doelgroepen die in aanraking komen met de bachelor/master-problematiek. Om tot een representatieve steekproef te worden, maar de behoefte aan verandering wordt breed gedeeld. De positie van de bachelor is in het huidige systeem heel precar. Om mensen te behouden voor het vakgebied zullen we daar moet iets aan moeten veranderen.

"Wat ik opvallend vond, is dat iedereen wel een probleem ervaart met het huidige kwaliteitssysteem. Voor de een is het een groter probleem dan voor de ander, maar iedereen heeft behoefte aan een oplossing. Het is tijd voor een aanvulling op het bestaande beoordelingssysteem. Daarbij zijn verschillende oplossingsrichtingen denkbaar en de uitvoerbaarheid en haalbaarheid daarvan moet verder onderzocht worden, maar de behoefte aan verandering wordt breed gedeeld. De positie van de bachelor is in het huidige systeem heel precar. Om mensen te behouden voor het vakgebied zullen we daar moet iets aan moeten veranderen."

"Mensen vragen mij weleens hoe mijn ideale veldteam eruit ziet. In mijn team heb ik behoefte aan wetenschappelijk opgeleide, analytische onderzoekers en aan mensen die praktisch, technisch geschoold zijn en weten hoe je een opgraving uitvoert. Beide zijn even belangrijk en even hard nodig. Er zijn verschillen maar het een is niet beter dan het ander. Dit vraagt dit ook een verandering in mindset van ons allemaal."

Rapporteur
Anneleen van de Water

Foto: Anneleen van de Water

In het rapport naar aanleiding van de verkenning doet Anneleen de aanbeveling om een duurzame en inclusieve regeling uit te werken om de boordeling van vakbekwaamheid en ervaring (competenties) op een uniforme, transparante en toetsbare wijze in het archeologische kwaliteitsstelsel te voeren. Inmiddels heeft een voorbereidingsgroep waar naast de leden van de klankbordgroep ook Aletta Sanders (KNA Gebruikersgroep), Laura Rodriguez (BAP/SAMPL), Rien Polak (Archon) en Mark Spanjer (Saxion) deel van uitmaken advies uitgebracht aan het CCvD om zo'n regeling uit te werken en de huidige KNA opnieuw te bekijken op de inzet van de bachelor.

We zijn alle betrokkenen dankbaar voor hun inzet ten behoeve van de verkenning. Eind maart 2024 heeft het CCvD Archeologie ingestemd met dit advies.

Nieuw kennisplatform 'Gouden Gids+' voor archeologen en natuurwetenschappelijk onderzoekers

Om elkaar gemakkelijker te vinden is voor archeologen en natuurwetenschappers een digitaal kennisplatform ontwikkeld: www.vindhetverleden.nu. De website biedt de mogelijkheid om op toegankelijke wijze te zoeken naar specialisten die natuurwetenschappelijk onderzoek uitvoeren of werkzaam zijn als 'translator'. Omgekeerd kunnen natuurwetenschappelijk onderzoekers hun onderzoekstechnieken aan archeologen presenteren. Naast een hiervoor ontwikkelde zoekstructuur 'de Gouden Gids functie' biedt het platform ook tal van artikelen ter inspiratie en wordt een groot aantal thema's toegelicht zoals ZOOMs, aDNA en de toepassing van de XRF op textiel uit Hollandse bodem.

Home Updates Over deze site Kennisdialoog Contact

Wegwijzer voor professionals in de archeologie

Ontsluiting van kennisinfrastructuur

www.vindhetverleden.nu ontsluit de nationale kennisinfrastructuur, in de verwachting dat dit aansluit op behoefte uit de praktijk van de archeologische monumentenzorg. De website brengt iedereen, dus ook in archeologie geïnteresseerde leken, in contact met natuurwetenschappelijk specialisten, toont alle mogelijke archeologische technieken die beschikbaar zijn voor het Nederlandse Archeologische Monumentenzorg (AMZ) en geeft een groot aantal aansprekende voorbeelden.

Compilatie van de niet-tot-op-diersoort gedetermineerde artefacten uit Nieuwegein met bijbehorende ZooMS-resultaten (© BAAC/RAAP).

Meer inzicht in ons verleden

Natuurwetenschappelijk onderzoek kan een belangrijke bijdrage leveren bij vraagstukken over de mens in het verleden, die aan de hand van de materiële cultuur kunnen worden beantwoord. Dat kan bijvoorbeeld gaan over migratie en rituelen, maar ook over wonen, voeding, bereidingswijzen en het gebruik van aardewerk. Daarnaast natuurlijk over zaken die heel gaafbaar lijken zoals aDNA en 14C maar waar de mogelijkheden in rap tempo groter blijken te zijn.

Europees project

De site www.vindhetverleden.nu is het resultaat van het Cultureel Erfgoed en de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB). Deze nieuwe kennisinfrastructuur voor (natuur)wetenschappelijk onderzoek voor de Nederlandse Archeologische Monumentenzorg maakt onderdeel uit van het European Research Infrastructure Heritage Science (E-RIHS). Het doel van E-RIHS is de internationale gemeenschap van erfgoedonderzoekers toegang te geven tot de infrastructuur van laboratoriefaciliteiten, onderzoeksdata en het (inter)nationale netwerk van kennis en expertise.

Voor meer informatie:

SIKB, Esther Wieringa: esther.wieringa@sikb.nl

De KNA Gebruikersgroep is op zoek naar jou!

De KNA Gebruikersgroep bestaat inmiddels ruim twee jaar. Met veel enthousiasme houdt de groep zich bezig met het signaleren en bespreken van knelpunten in de KNA en het uitbrengen van advies over hoe we de KNA een stapje beter kunnen krijgen. Omdat enkele leden hun positie ter beschikking stellen en de groep daarnaast ook wat uitbreiding kan gebruiken gaat de gebruikersgroep op zoek naar nieuwe leden. Binnenkort zal op de website van de SIKB een oproep geplaatst worden.

Wil je actief meedenken over ons kwaliteitssysteem, en ben je oplossingsgericht? Houd dan de website van de SIKB in de gaten. Binnenkort gaan wij op zoek naar jou!

Actualisering KNA Leidraden vooronderzoek

Na een geslaagde eerste bijeenkomst van de begeleidingscommissie voor de KNA Leidraad ASB (Algemeen Standaard Boorbeschrijving) gaat uitvoerder TNO verder met het uitwerken van het voorstel, i.s.m. SIKB en de hiervoor samengestelde klankbordgroep. Gekeken wordt ook naar kansen, zoals de mogelijkheid tot aansluiting op de uitvoeringsstandaard SIKB0102. Ook de leden van de begeleidingscommissie voor de KNA Leidraden Karterend Booronderzoek en Proefsluvenonderzoek hebben elkaar voor het eerst getroffen. Tijdens een dynamische sessie werden de voorliggende conceptleidraden besproken, alsook de positie van prospectieve archeologie in den brede. De auteurs zullen de input meenemen in een stel tweede concepten.

Booronderzoek in een boomgaard. Foto T. Penders, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Vindhethetverleden Kennisdialoog over Dateren

Op 14 maart j.l. vond bij de RCE de derde Kennisdialoog plaats met als thema 'Ouder dateren kun je nog veel meer leren'. Daar stonden de technieken luminescentie- en 14C-dateren en hun toepassingsmogelijkheden in de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) in de schijnwerpers. Verschillende specialisten presenterden kort hun onderzoekstechnieken, de meest actuele ontwikkelingen binnen de techniek en recente, aansprekende resultaten uit de AMZ-praktijk. Na elke presentatie was er ruimte voor een dialoog tussen de deelnemers en de specialist. We kijken terug op een waardevolle en geslaagde bijeenkomst. De verslagen, filmpjes en presentaties van deze dag en van de Kennisdialoog I en II zijn [hier](#) te vinden.

Voor in de agenda

Kennisdialoog Voeding

Op 13 juni vindt de nieuwe Kennisdialoog plaats met als thema Voeding 'Op zoek naar het allerkleinste. Over de inzet van natuurwetenschappelijke technieken op aankoekeels, vetten, hars, was en andere organische stoffen'.

Wanneer: donderdag 13 juni 2023 van 09.30 tot 13.00 uur
Waar: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Smallepad 5 te Amersfoort
Maximum aantal deelnemers: 50
Voor wie: (Senior) KNA Actoren Ba/Ma, studenten, PvE-opstellers en beleidsarcheologen, onderzoekers. Telt mee als nascholingsactiviteit Actorregister. Deelname is gratis.

Met deze experts, die op de kleintjes letten, maar samen met de archeologie en soms multidisciplinair tot grote verhalen kunnen komen over voeding, bereidingswijzen en stoffen die iets zeggen over het gebruik van aardewerk: Tania Oudemans (chemisch onderzoek naar organische residuen), Ozge Demirci (lipidenonderzoek op aardewerk), Ineke Joosten (Scanning Elektronen Microscop, SEM), Lucy Kubiak-Martens (SEM, archeobotanisch onderzoek).

Aanmelden voor deze Kennisdialoog op 13 juni kan [hier](#).

Altijd in beweging
Werken in bodem, archeologie en datastandaarden

Save the date: SIKB Jaarcongres 2024 - 26 september 2024

2024 is in veel opzichten een jaar van beweging. Een jaar waarin onze voortgang op de Kaderrichtlijn Water wordt gemeten. Een jaar waarin het beschermen, saneren, bouwen en werken aan, en in de bodem, archeologie en waterbeheer – en vooral het geven van ervaringen – voortdurend doorgaat. En ... een Olympisch jaar. Het SIKB Jaarcongres 2024 staat in het teken van de parallellen tussen de wereld van de sport en de wereld van bodem, water, data-uitwisseling en archeologie. Wat kunnen professionals in ons werkveld leren van topsporters? Hoe leggen wij onze lat zo hoog mogelijk en wat is daarvoor nodig? Welke innovaties, net als in de sport, helpen ons daarbij? Hoe pas je die toe en wat zijn de spelregels?

Beweeg mee met de huidige en de nieuwe generatie 'sporters' op het SIKB Jaarcongres, 26 september 2024, in de Prodentfabriek te Amersfoort.

Kijk voor meer informatie op: www.sikbjaarcongres.nl

Vacature coördinator helpdesk Actorregister Archeologie

ZPP-er en kennis van het archeologische werkveld? SIKB heeft een vacature coördinator helpdesk Actorregister Archeologie!

Ben jij communicatief vaardig, zorgvuldig en beschik je over organisatietalent en empathisch vermogen? Heb je ervaring met het opbouwen van dossiers en heb je kennis van het archeologische werkveld? Dan ben je bij deze van harte uitgenodigd om jouw interesse kenbaar te maken om het SIKB team te komen versterken als coördinator helpdesk Actorregister Archeologie.

Actorregister Archeologie

Klik [hier](#) voor meer informatie!

info@sikb.nl / www.sikb.nl

Klik hier om u af te melden voor deze e-mails.